

„Отворена линия“ за всеки

Уникален за България сборник с най-добрите текстове, събрани при реализиране на проекта „Отворена линия“, вече е достъпен онлайн на www.master-rki.net и в книжен вариант. Инициативата, осъществявана от Национално издателство „Аз Буки“ – Министерство на образованието и науката, с подкрепата на фонд „Русский мир“, представи пред българи-русисти най-новите методики и практики при изучаването на руски език като чужд.

В продължение на цялата година, на страниците на издаваните от „Аз Буки“ вестник и научно-методически списания, бяха публикувани статии и интервюта на водещи учени в сферата

на преподаването на руски език като чужд. Важна част от „Отворена линия“ стана майсторският клас, който се проведе в края на лятото в София, Пловдив и Варна. Негови водещи бяха учени и преподаватели от Държавния институт по руски език „А. С. Пушкин“ (Москва), Санкт-Петербургския държавен университет, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Висшето транспортно училище „Тодор Каблешков“ и Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Интересът към събитието беше изключително голям, два пъти повече от предварително записалите се бяха и участниците в него. Според мненията им, събрани в

края на „Отворена линия“, реализирането на проекта е надминало очакванията им, като се е превърнал в изключително добро помагало в работата им като преподаватели-русисти. 96% от анкетиранияте заявиха, че искат „Отворена линия“ да продължи и през следващата година. Затова Национално издателство „Аз Буки“ вече започна работа по осъществяването на проекта и през 2014 г.

Народните будители и ние

Младите не знаят много за живота на апостолите, съхранили българския дух

На 1 ноември всеки от нас си задава въпроса какво знае за Народните будители. Освен по-известните като Васил Левски, Христо Ботев, Иван Вазов повечето имена не говорят почти нищо на учениците, а и на голяма част от техните родители.

Проектът „Народните будители и Аз“ има за цел да представи на подрастващите имената и дейността на онези велики български възрожденци, които са оставили своя отпечатък в създаването, израстването и просперитета на нашата държава. Близко три години той се осъществява на територията на Пловдивска област, а от първи ноември стартира четвъртото издание на проекта в цялата страна,

за да могат повече ученици да се включат в него. Негов ръководител е доц. Кирчо Атанасов – съветник на министъра на образованието и науката и президент на Ротари клуб „Пловдив – Пълдин“.

Инициативата е под патронажа на вицепрезидента Маргарита Попова. Получава горещата подкрепа и от Министерството на образованието и науката, както и от академичните среди – в журито на тазгодишното трето издание участват акад. Георги Марков и акад. Константин Косев.

Истинска беда е младите хора в България да не знаят почти нищо за хората, които са се борили за „една чиста и свята Република“, категорични са организаторите. За много от

Доц. Кирчо Атанасов

възрожденците се говори сухо и фактологично и така техните велики дела не докосват емоционалния свят и мисленето на младите хора.

Проектът има за цел да промени този факт, като дава възможност на учениците да извършат издирвателска и събирателска дейност за факти от живота и делото на поне един велик българин, а след

това да покажат своите знания пред аудитория. В учебниците по история и по литература се вземат предвид основните аспекти в биографиите на тези велики българи, но често се изпускат причините и подбудите, довели до израстването на дадена личност. Запознанството с личните истории на великите българи обогатява учениците и им дава основания да се изпълнят с национална гордост.

В рамките на проекта се организират серия от състезания. Всяка участваща паралелка избира за свой патрон бележит българин. След това събира информация за неговия живот и за приноса му за развитието и утвърждаването на българщината.

В размер на 5 машинописни страници се представя биографията на патрона, като се прави и опит да се вникне и в неговия емоционален свят. В приложения към текста могат да се дават снимки, схеми, диаграми и други графични материали. Много важно при представяне на биографията е и изчерпателното и достоверно излагане на историческите факти.

Припомнянето на имената на апостолите, съхранили през изминалите векове моралните ценности на българската нация, е прекрасна възможност за пробуждане на духа на младото българско поколение.

ЗИНА СОКОЛОВА

136 са защитените училища у нас

От стр. 1

Списъците на защитените и на средишните училища са съставени от междуправителствени работни групи, в които участват и представители на Националното сдружение на общините. Министерският съвет гласува и допълнително финансиране за общините в размер на 46,5 млн. лв през 2014 г.

С тях ще се изпълняват делегираните от държавата дейности. Със средствата ще бъдат увеличени стандартите за образование, детски ясли и кухни, здравни медиатори и социални услуги. Стандартите за образование се увеличават със средно 1,3 на сто, а за детските градини – с 9,4 на сто. От 14 на 18 лв. се покачва стандартът за здравните кабинети в училище, а броят на здравните медиатори ще се увеличи на 150. През

Министърът на образованието и науката Анелия Клисарова:

В бюджет 2014 образованието наистина е приоритет. Въпреки трудната икономическа ситуация бюджетът на МОН не само не бе намален, а е увеличен със 100 млн.лв. Важно е, че тези пари ще бъдат дадени за изпълнение на конкретни политики и ще бъдат вложени така, че от тях да има максимален ефект.

В новия бюджет е предвидена оптимизация на делегираните бюджети, за да се намали разликата между големите и по-малките училища. По този начин ще се гарантира равен достъп до качествено образование на всички деца. С оптимизацията директорите ще разполагат с повече средства, с които да мотивират учителите за по-качествено и ефективно участие в учебния процес.

2014 г. за месечна помощ на ученик са предвидени допълнително средства за пет нови дейности. В одобрения от правителството проектозакон за бюджета през следващата година е предвиден нов механизъм за допълнително финансиране на образованието в размер на 100 млн. лв.

Министрите одобриха стратегия за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система с обхват до 2020 г. Тя предвижда намаляване на броя на отпадналите деца до 11% при 12,5% за миналата година.

АЗ БУКИ

Посолството на Египет организира изложение на открито в столицата. В него бяха представени културата, изкуството и традициите на страната. Гостите на изложението имаха възможността да се срещнат с Н. Пр. Манал Йехия Ел-Шинауи – посланик на Египет у нас (вляво).

Натоварени със заръки, тръгват евродепутатите за Брюксел

Да се ръководят от националните интереси и да пазят името и достойнството на страната – с тази заръка учени, политици, представители на бизнеса изпратиха в Брюксел новия национален отбор на България от евродепутати. Те ще бъдат членове на различни политически партии в новия Европейски парламент, но не бива да забравят, че са представители на най-старата европейска държава с хилядолетна култура, коментира акад. Стефан Воденичаров.

Ръководената от него Академия на науките е сред инициаторите на безпрецедентната среща. Участници

в нея дадоха конкретни задачи на евродепутатите ни, свързани най-вече с неравнопоставеността на различни сектори от националната икономика, образование и наука на страната спрямо останалите страни – членки на ЕС. Такъв е примерът със ставката за финансирането на българските учени и специалисти в чужбина. За участието си в международни проекти получават по 20 евро на ден, или от 12 до 17 пъти по-малко от европейските си колеги. Финансирането е било договорено преди присъединяването ни към ЕС, като средствата за нашите учени се изчисляват на базата на

средната работна заплата от 2006 г. Именно заради ниското финансиране най-вече младите учени губят мотивация за работа и така се подкрепя „изтичането на мозъци“.

Донякъде проблемът се решава с новата схема за изчисляване на труда на изследователите, които ще работят по проекти по европейската програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“. Създава се възможност за допълнително заплащане на стойност до 8000 евро, ако ангажиментите към проекта са целогодишни.

АЗ БУКИ

България ще се включи в Групата за наблюдения на Земята GEO, реши Министерският съвет. GEO е създадена през 2005 г. и координира дейността за изграждане на глобална мрежа от системи за наблюдение на Земята. Групата дава възможност на международната общност за защита от физически и причинени от човека бедствия – откриване на екологични източници, управление на енергийните ресурси и изменението на климата, включително опазване на водите, подобряване на прогнозите за времето, разумно управление на екосистемите, насърчаване на устойчивото земеделие и опазване на биологичното разнообразие.

образие. Страната ни ще се включи в групата чрез Министерството на инвестиционното проектиране.

Министрите одобриха и проекта за споразумение за присъединяването на България към Европейската космическа агенция. Условието за ратификация ще бъдат подписани от министъра на икономиката и енергетиката. Европейската космическа агенция е междуправителствена организация, която реализира космическата

политика на ЕС. В дейността ѝ участват още Швейцария, Норвегия, Канада. От гържавите членки на Съюза само България и Хърватия нямат подписани споразумения с ЕКА. Присъединяването на страната ни към дейността на Агенцията ще осигури достъп на българските предприятия и научни организации до проекти за разработване и внедряване на високотехнологични продукти и услуги.

137 хил. лв. от гържавния бюджет са осигурени за стипендии на учениците от гържавните спортни училища, реши още МС. Средствата се разпределят по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби.

„Народните будители и Аз“

В надпреварата за първото място в състезанието учениците показаха знанията си за д-р Петър Берон

Състезанието „Народните будители и Аз“ се състоя за четвърти път в Пловдив. В него премериха сили 8400 ученици от 55 училища от областите Пловдив, Пазарджик, София-град и Благоевград. От началото в надпреварата, създадена по инициатива на бившия директор на математическата гимназия в града и бивш зам.-министър на образованието Кирчо Атанасов, сега народен представител, са взели участие 42 000 ученици. Инициативата постепенно набира сили и се превръща в национална, привличайки все повече участници от страната.

И тази година състезанието е

под патронажа на вицепрезидента Маргарита Попова. По регламент то е в три кръга – градско, областно и национално ниво. Децата са разделени на две възрастови групи – от V до VII и от VIII до XI клас. Всяка паралелка избира свой патрон – един от будителите, проучва живота и делото му и подготвя въпроси и към противников отбор от друга паралелка.

Членове на журито са учени и преподаватели, начело с доц. Румяна Комсалова от Катедрата по история на Пловдивския университет. Тази година сборен отбор от XI клас на Математическата гимназия в Пловдив взе приза

във втората възрастова група. Учениците от XI,б клас от Професионалната гимназия по строителство и архитектура са втори. И двата отбора бяха избрали за патрон д-р Петър Берон. Те бяха изучили интересни факти за неговия „Рибен буквар“, как намира смъртта си, какво препоръчва на българските учители и коя част от завещанието му е най-интересна. Трети се класираха десетокласниците от Националната търговска гимназия.

За втора поредна година в първата възрастова група победиха шестокласниците от СОУ „Св. Седмочисленици“. Втори са съучениците им от Математиче-

ската гимназия. И двата отбора се надпреварваха със знания за Найдено Геров. Трети за поредна година се класираха учениците от ОУ „Райна Княгиня“, които ще отидат на едномесечна екскурзия до Панагюрище. До Копревница ще пътуват заелите второ място, а победителите ще разгледат Велико Търново и Габрово, обяви председателката на парламентарната комисия по образование и наука проф. Ваня Добрева, която връчи символичните чекове и грамоти. Любопитно е, че подобно състезание е имало в Пловдив и през 1922 г.

АЗ БУКИ

Отговори на министър Анелия Клисарова на въпроси на народни

1. Въпрос от н.п. СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ СТАНИЛОВ относно неспазване на Колективния трудов договор за системата на народната просвета от училищни директори.

МИНИСТЪР АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА: Уважаеми господин Председател, уважаеми госпожи и господа народни представители, уважаеми проф. Станислав! Работното време на учителите се определя от трудовия договор, който са сключили. Продължителността на работния ден, както Вие казахте, както и мястото на работа е задължителен елемент от трудовия договор. В Кодекса на труда е посочено, че работната седмица е 5-дневна, с нормална продължителност на седмичното работно време до 40 часа, а на работното време през деня – до 8 часа. Така установената нормална продължителност на работното време не може да бъде удължавана, освен в случаите и по реда, предвидени в този кодекс. Разпределението на работното време се установява в Правилника за вътрешния трудов ред на предприятието, в конкретния случай на всяко учебно звено.

Колективният договор за системата на народната просвета предвижда, че работното време на педагогическите специалисти може да се осъществява и извън учебните звена. Това е времето за самоподготовка на учителите.

В изпълнение на чл. 13 от Колективния трудов договор за системата на народната просвета директорите в качеството си на работодатели отправят покана към синдикатите в училищата при разработване на Правилника за вътрешния трудов ред, в който по взаимно съгласие се уреждат въпросите за работното време на учителите.

За учебната 2012–2013 г. и учебната 2013–2014 г. са извършени 43 проверки във връзка с работното време на учителите и директорите. Проверките са били от Регионалния инспекторат в София-град, Регионалния инспекторат в Кюстендил и Пазарджик.

РИО – Пазарджик, е извършил две проверки във връзка с постъпили сигнали относно работното време на учителите в училище „Св. Климент Охридски“. Проверките са извършени във връзка с подготовката, приемането и прилагането на актуализиран Правилник за вътрешен трудов ред, с който е въведена 8-часова ра-

бота в училището за педагогическия персонал при 8-часов работен ден. В хода и на двете проверки не е констатирано наличие на нарушение от страна на ръководството.

Спрямо предприетите от директора на училището действия относно работния ден и престоя в училището на педагогическия персонал е заведено дело. Съдебният процес е минал през трите възможни инстанции: Районен съд – Пазарджик, Окръжен съд – Пазарджик, и Върховния касационен съд, които са се произнесли в полза на директора на училището.

В РИО – Кюстендил, е извършена една проверка във връзка с постъпил сигнал относно работното време на учителите, но изложените факти не са потвърдени.

В РИО – София-град, са извършени 40 планирани проверки във връзка с присъствието на ученици и учители. Не са констатирани нарушения на работното време от страна на учители.

В заключение, искам да Ви уверя, че директорите на училища, детски градини и обслужващи звена спазват Кодекса на труда и Колективния трудов договор за системата на народната просвета. Благодаря за вниманието.

2. Въпрос от н.п. ГАЛЕН СИМЕОНОВ МОНЕВ относно неработещия Национален съвет по студентските въпроси.

МИНИСТЪР АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА: Уважаеми господин Председател, дами и господа народни представители, уважаеми господин Моне! Към настоящия момент Националното представителство на студентските съвети, учредено през март 2000 г., се утвърди като национален орган, изразяващ общи интереси на студентите и докторантите. Състои се от председатели или делегирани представители на студентските съвети на висшите училища. Министерството на образованието и науката поддържа непрекъснат диалог с Националното представителство на студентските съвети. Те участват активно и изразяват становища по всички въпроси, свързани с висшето образование – от разработването на Стратегията за висшето образование до социално-битовите дейности относно студентите, докторантите и специализантите. Националното представителство на студентските съвети изпълнява по същество функциите, предвидени в Закона за висшето образование за Националния съвет по студентски въпроси относно на защитата на академичните, социалните и културните права и интереси на студентите и докторантите.

Националното представителство на студентските съвети участва в редича комисии и други органи към

МОН, свързани със студентските въпроси. Има представители в комисии за проверка на състоянието и ползването на студентските общежития и столове на национално ниво, в комисии за разпределяне и ползване на свободните легла в студентските общежития, съгласува правилника за условията и реда за настаняване и ползване на студентските общежития, управлявани от „Студентски столове и общежития“ ЕАД, и заповедите на изпълнителния директор на дружеството за определяне на размера на месечния наем и другите плащания в студентските общежития. Членовете на Националното представителство са включени в съветите за наблюдение по проекти „Студентски стипендии и рейтингова система на висшите училища в България“.

През август 2013 г. към МОН е създаден и Обществен съвет като консултативен орган за решаване на проблеми от специална компетентност на министъра на образованието и науката, в който са включени и по един представител на Националното представителство на студентските съвети и на Асоциацията на докторантите в България.

Този съвет обсъжда и дава мнения по проекти за нормативни актове при определянето и провеждането на политиката в областта на образованието и науката, които не

са предмет на други консултативни съвети. До настоящия момент регламентираният с член 73, ал. 2, т. 2 от Закона за висшето образование Национален съвет по студентските въпроси не е създаден, както Вие казахте, като в него е предвидено да бъдат включени представители на Националното представителство на студентските съвети и трима представители на национални студентски организации – юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в полза на защита на академичните, социалните и културните права и интереси на студентите и докторантите.

Не мога да коментирам защо през изминалите десет години цитираната разпоредба на закона не е изпълнена. Считам обаче, че към настоящия момент конструирането на такъв орган ще доведе до дублиране на функциите и дейностите на Националното представителство на студентските съвети и на Обществен съвет към Министерството на образованието и науката.

В заключение, смятам за целесъобразно да поставя пред законодателя въпроса относно необходимостта от съществуването на такъв орган. Решението на този въпрос може да бъде взето след провеждане на широка дискусия с участието на всички заинтересовани страни. Благодаря.

Деца с удоволствие натискаха парламентарния звънец

Специалният вагон, който докара участниците в състезанието „Народните будители и Аз“ от Пловдив

Лауреатите – през парадния вход на парламента

Отличени отбори в състезанието „Народните будители и Аз“ пристигнаха в столицата със специален вагон

Ученици, отличили се в четвъртото състезание „Народните будители и Аз“, пристигнаха в София със специален вагон, осигурен от БДЖ, окичен с плакати от конкурса. На Централна гара в столицата те бяха посрещнати от свои връстници от Професионалната гимназия с интензивно изучаване на румънски език „Михай Еминеску“, както и от Ваня Добрева – председател на парламентарната Комисия по образование и наука, депутат Кирчо Атанасов – член на Комисията и основен инициатор на състезанието „Народните будители и Аз“, зам.-министър

на образованието Атанаска Тенева. След това гостите от Пловдивска област разгледаха столични музеи.

В 13 ч. специално за лауреатите бе отворен и парадният вход на Народното събрание. Повече от 70 ученици от V до XI клас разгледаха пленарната зала и разговаряха с народни представители от парламентарната Комисия по образование и наука. Те получиха като подарък от председателя на Народното събрание Михаил Миков българската Конституция. На свой ред, децата му подариха грамота като знак на благодар-

ност за подкрепата. Грамоти на признателност получиха и вицепремиерът Даниела Бобева, Национално издателство „Аз Буки“ и други.

После от трибуната на парламента прозвуча стиховорението на Иван Вазов „Родната реч“ в изпълнение на Никола Кирков от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ от Карлово.

Председателят на Комисията по образование и наука Ваня Добрева се обърна към учениците с пожеланието младежите да продължат да пазят „родната реч“.

„Вие тепърва ще изненадвате България и света като потомци

на наследници на великите ни предци“, обърна се тя към децата.

Ваня Добрева съобщи, че Комисията по образование и наука е предложила на Министерски съвет проектът „Народните будители и Аз“ да бъде включен като част от инициативата „Памет“. Нейната цел е да обогати традиционните представи за големите личности на България, оставили трайна диря в нашата култура и история. Насочена е към ученици, млади творци и учени, които искат да развият националната култура като органична част от европейската

цивилизация.

Конкурсът се организира за четвърти път тази година в Пловдив. Досега в него са участвали 42 000 ученици. Инициативата всяка година привлича все повече нови участници и се провежда под патронажа на вицепрезидента Маргарита Попова.

Тази година наградата за победителите в двете възрастови групи бяха двудневна екскурзия до историческо за страната ни място, а за паралелките на второ и трето място екскурзията е един ден.

ЗИНА СОКОВОА

Висшето образование

езици. С цел повишаване на академичната мобилност ще бъде разписана специална програма.

Стратегията предвижда създаване на междуетатна структура за анализи и прогнози на потребностите от специалности с висше образование във взаимодействие с работодателите, синдикатите и браншовите организации.

Направените разчети ще помогнат за планирането на броя на приеманите студенти и докторанти във висшите училища и научните организации за съответната учебна година.

За гарантиране на качеството ще има профили на компетентностите за всяка специалност.

Ще бъде въведено целево финансиране на стратегически за страната направления с по-високи стипендии, практическо обучение в реална работна среда и изграждане на модерна учебна база. Финансово ще се стимулира партньорството с бизнеса за търсените специалности. Предстои

да бъде изграден работещ и ефективен механизъм за оценка на професионалната реализация на завършващите студенти. Държавата ще финансира студентски стажове и практики по време на обучението. Ще въведе стимули за работодателите, които приемат стажанти. Стратегията предвижда разнообразни стимули за съвместните научни изследвания и разработване на иновации.

Обект на обсъждане ще бъде прилагането на нов за нашата страна модел на управление, базиращ се на по-строги форми на отчетност, контрол и прозрачност. Промеждият се функциите и съставът на Съвета на настоятелите. В него влизат ректорът, председателят на Общото събрание, финансист, юрист, до 3-ма представители на бизнеса, представители на студентите и докторантите, както и представител на МОН.

Оптимизирането на университетската мрежа ще се случи с добре обмислени финансови механизми. Ще има точна регламентация на многопрофилни университети и специализирани висши училища, които

обучават студенти само в едно или няколко свързани професионални направления.

Отпада образователната степен „професионален бакалавър“.

Държавата ще разработи мерки за насърчаване на интеграцията при обучението по сходни направления в един и същи регион. Ще бъдат прилагани финансови инструменти и механизми за определяне на приема, за закриване на несвойствените професионални направления и специалности. Предвижда се прекратяване на утвърждаването на прием за професионалните направления с най-ниски резултати. Ще има и диференциране на финансирането според качеството и реализацията във всяко професионално направление. Нормативите за издръжка на студентите ще бъдат определени по нова методика на базата на реалната стойност на обучението по професионални направления.

Предстои анализ на въздействието на Закона за развитието на академичния състав и въвеждане на общодържавни

изисквания по професионални направления и научни области. Ще има контролен механизъм за спазването на нормативната уредба. Ще има възможност

новият модел на финансиране на висшите училища според резултатите да се приложи и при определяне на възнагражденията на преподавателите.

Предвижда се набелязаните цели да бъдат изпълнени в два етапа. Първият е до 2020 г., когато ще се реализира цялостен пакет от структурни промени в системата на висшето образование, въвеждане на нов модел за управление и финансиране. Това ще се случи с актуализация на законовата и подзаконовата уредба в съответствие с реформите. Вторият етап обхваща периода 2020 – 2025 г., когато реформите ще бъдат завършени, а страната ни ще достигне средните европейски стойности във висшето образование за качество и конкурентоспособност на университетите и научните изследвания.

АЗ БУКИ

ДНЕС в броя:

100 години
от основаването си чества
Дружеството на българите
в Унгария

На стр. 8 – 17

На стр. 3, 23

Няма силна държава
без тачени будители,
заяви при откриването
на петото издание на
ученическото състезание
„Народните будители и
Аз“ **вицепрезидентът**
Маргарита Попова

На стр. 7

Не може да избягаме
от земята, казва
кметът на Вълчедръм
Иван Барзин. Според
него при всички кризи
досега това, което е
спасявало България, е
земеделieto

Мебеликан

**ЛИДЕР
В ОБЗАВЕЖДАНЕТО
НА УЧИЛИЩА**

02/ 920 8888; 032/ 643 380;
082/823844; 046/ 66 79 00
www.cansportbg.com
office@cansportbg.com

®

АЗ.БУКИ

Вестникът е правопреемник
на първото официално издание
на Министерството на просвещението
по проблемите на образованието –
„Училищен преглед“ – 1896 г.

НАЦИОНАЛЕН СЕДМИЧНИК ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Брой 45 (1185) 6 – 12 ноември 2014 г. София, година XXIII. Първият брой на вестник „Аз Буки“ излиза на 10 април 1991 г. Цена 1,50 лв.

Юбилеен форум
„Космос, екология, сигурност“
събра учени от цял свят в София

На стр. 18

ВАРЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
Черноризец Храбър

Българска академия на науките

Език на велики поети

Асамблеята на „Руский
мир“ в Сочи събра 800
участници от 80 държави.
16-годишна пловдивчанка е с
награда от конкурса за есе

Николай КЪНЧЕВ
Наш специален
пратеник в Сочи

„Аз съм едно любознателно момиче, а Русия е пълна с непознати места, творения и традиции, които искам да разкрия... Но за да се случи това, трябва да овладеем сложното

изкуство, известно още като „великото руско слово“.“ Това пише в есето си 16-годишната пловдивчанка Лидия Иванова. Нашето момиче е сред победителите в Международния ученически конкурс за есе, в което млади хора от 27 държави в 1012 разработки оценяват значението на руската култура и литература. Лидия е в Сочи, за да получи наградата си в рамките на програмата на VIII Асамблея на „Руский мир“ – организатор на конкурса.

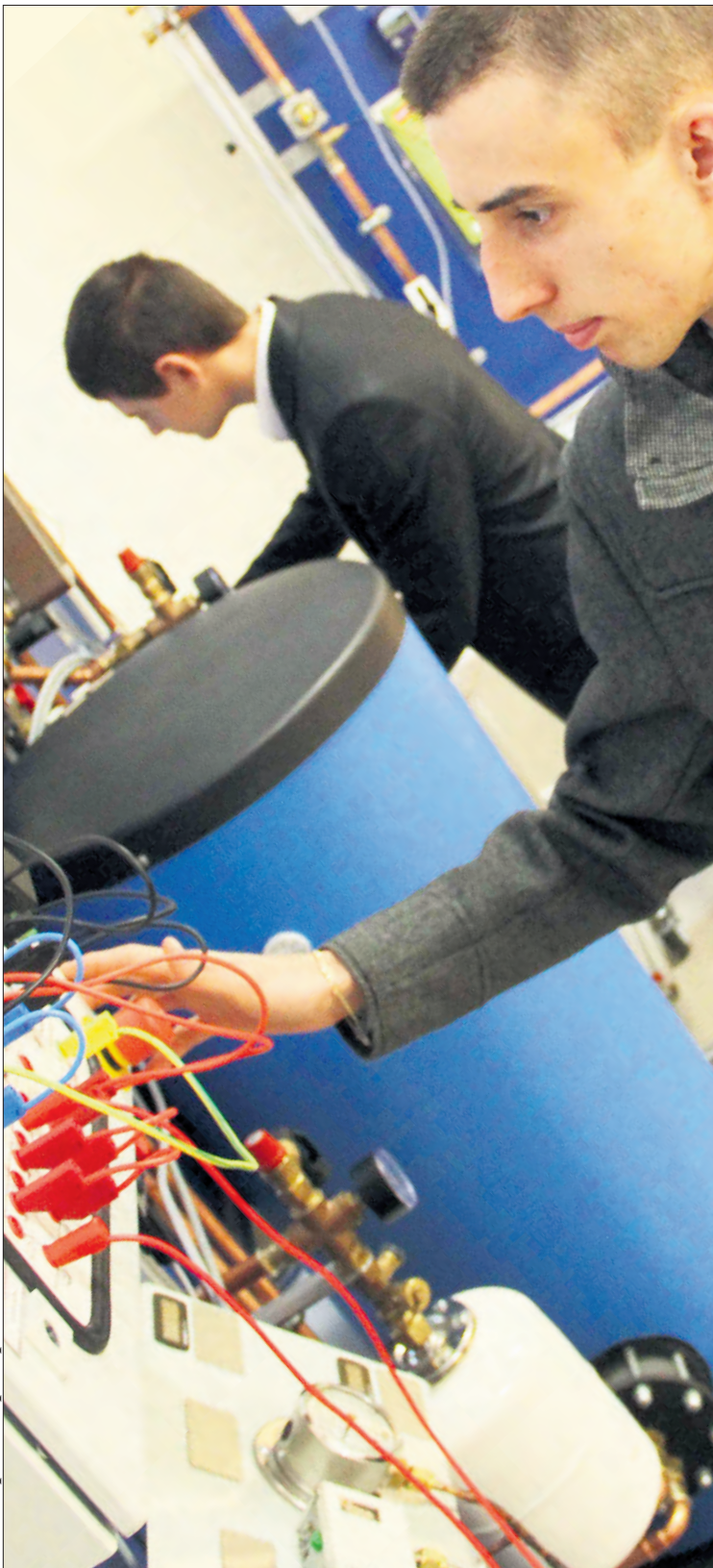
На стр. 3

„Аполинер“ за наша поетеса

Поетичната книга на Аксиния Михайлова „Небе за изгубване“ спечели тазгодишната литературна награда „Аполинер“. Стихотворенията са писани директно на френски. Книгата е издадена от едно от най-престижните френски издателства – „Галимар“.

Фото Кристиан Сериков

Лабораторията за възобновяеми енергийни източници
в ПГ по електроника „Джон Атанасов“

Азбучни истини

Таланти

**Стоян
СТОЯНОВ**

Едва ли е изненада, че у нас все още има деца, за които е удоволствие да решават предизвикателства за интелекта. Доказва го и Първата сесия на Ученически институт на БАН, на която бяха отличени 27 проекта по математика, информатика и информационни технологии, физика, инженерни науки и др. От Академията обещаха подкрепа на младите таланти за тяхното развитие.

И това е пътят, за да влезем в групата на държавите, в които трупането на знание не носи само тъга. Талантите на страната имат нужда от системна подкрепа, независимо в коя област на познанието се извяват те. За да могат да реализират своя потенциал в родината си. Необходими са още, и още инвестиции в условия за развитие на интелекта от училището до прилагането на голямата наука.

И между другото, първата крачка в тази посока може да е бърза и убедителна парламентарна подкрепа, за да се изпълнят условията и да заработи новата Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. И към знанието, талантите и науката да се подхожда наистина като към приоритет.

АБОНАМЕНТ 2015

Абонирай се в редакцията с ОТСТЪПКА

В МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Страната ни да направи качествен скок в иновационното си представяне на ниво ЕС, особено в сфери като демография, устойчиво развитие, интелектуален капитал и здравеопазване. Това предвижда одобреният от правителството проект на Иновационна стратегия за интелигентна специализация за

периода 2014 – 2020 г.

Задачата е България да премине от групата на „плахите“ в групата на „умерените“ иноватори. Изпълнението на тази цел се свързва с провеждането на ефективна политика за растеж на базата на конкурентните предимства на индустрията и научните изследвания.

Поклон пред будителите

Започна петото издание на конкурса
„Народните будители и Аз“

Зина СОКОЛОВА

Вицепрезидентът Маргарита Попова откри петото издание на националния конкурс „Народните будители и Аз“ в Пловдив. Инициативата се провежда под нейния патронаж. В своето слово тя изтъкна колко навременен е този проект и изрази надежда, че за „Народните будители и Аз“ ще се чуе и в Народното събрание, и в Министерския съвет. Инициативата заслужава да получи не само морална, но и финансова подкрепа, допълни тя (словото на Маргарита Попова четете на стр. 23).

Маргарита Попова се обърна към изтъкнатия литератор проф. Надежда Драгова, която бе сред официалните гости, с думите: „Целувам ви ръка, от вас и от моите преподаватели в средното училище научих за бу-

Като партньор на традиционната инициатива „Народните будители и Аз“ Национално издателство „Аз Буки“ награди с едногодишен абонамент за научна периодика лауреатите от конкурса за 2014 г.

ОУ „П. Р. Славейков“ – с. Белащица, община Рогопи, I място във възрастовата група V – VII клас; ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Карлово, II място във възрастовата група V – VII клас; ПГ „Ген. Владимир Заимов“ – Сопот, I място във възрастовата група VIII – XI клас; ОУ „Христо Ботев“ – с. Дълго поле, община Калояново, II място във възрастовата група VIII – XI клас.

дителите, научих се да обичам отечеството и хората, за които духовното стои над парите и ежедневната суета“.

Ръководителят на проекта доц. Кирчо Атанасов подчерта, че тази година в състезанието са се включили над 42 000 ученици от V до XI клас от четири области – Пловдив, Пазарджик,

Смолян и Стара Загора.

„Целта на инициативата е да се съхрани и развива българският дух, да се възпитава младото поколение в любов, родолюбие, историческа и родова памет, национална принадлежност и самочувствие, на търпимост, толерантност и единение“, каза той.

Език на велики поети

От стр. 1

Над 800 участници от над 80 държави, сред които учени, преподаватели, журналисти, представители на изкуствата и културата, политици, дипломати, общественици, си дават среща в Руския международен зимен университет, открит само преди година за Зимната олимпиада. Осмата асамблея на обществото на русистите и любителите на руската култура протича в сложна обстановка, коментира проф. Вячеслав Никонов – председател на Управителния съвет на Фонда от самото му създаване през 2007 г. Днес „Руский мир“ е многонационално общество на хора, които изповядват дори различни религии, понякога даже не говорят руски език, но съхраняват в душата си пиетета към руската култура и език, казва още той.

Програмата на Осмата асамблея на „Руский мир“ е многопластова. Панел е посветен на 200-годишнината от рождението на „кавказкия плен-

ник“ – великия Лермонтов. В Сочи се обсъждат и пътищата за съхраняване на красивия руски език.

За първи път за участие в асамблеята на „Руский мир“ изпращат свои делегации редица страни, сред които Албания, където се е възстановило изучаването на руски език, уточнява Владимир Кочин – изпълнителен директор на Фонда. Представители са и делегациите от страните от Южна Америка и от Сирия, в чиито училища руският език е задължителен, както и от държави, в които досега руски крак не е стъпвал. Само през тази година „Руский мир“ е открил 7 нови центъра, 2 от които в Германия и за първи път един в Тайван. Новост е и възможността учениците от различни държави да преминават тестове за владение на езика и за съответствие на знанията им с тези на руските им връстници. „Това им отваря вратите за елитните ни университети“, казва Кочин. Според него все повече млади

хора от целия свят проявяват интерес към обучение в руски университети. Именно с такава цел около 1000 индонезийски младежи са се включили в курсове за изучаване на езика на Лермонтов. Фонд „Руский мир“ поддържа обучението в магистърски и докторски програми за чужденци. Сред тях са младежи от Англия и Южна Америка. Тази година Фондът организира и конкурс за студенти русисти. В него са се включили 24 отбора от 17 държави. Цели четири отбора изпратила Полша.

„Осмата асамблея събира най-добрите представители на руския свят – се казва в приветствието на премиера Владимир Медведев, публикувано на правителствения сайт. – Дошли сте от различни страни, обединени от любовта към Русия, богатата ѝ история и култура“.

Според главата на Руската православна църква патриарх Кирил „Руский мир“ не е политически проект, а многовековен нравствен феномен.

Фото Пресцентър на Президентството

„Стара планина“ и Почетен знак за знанието

Президентът на Република България Росен Плевнелиев удостои Българска академия на науките с Почетния знак на Президента по повод 145-годишнината от създаването и във връзка с големия ѝ принос за изграждане на съвременна България.

Председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров бе отличен с орден „Стара планина“ за изключителни заслуги за развитието на науката. „Днес, ув-

лечени в злободневиятото на ежедневието, ние пропускаме нещо много важно, на което са ни учили будителите – съгласието и разбирателството помежду ни в името на общите интереси на страната ни“, каза акад. Воденичаров.

Съюзът на учените в България също бе удостоен с Почетния знак на Президента на Република България по повод 70-годишнината от създаването си. **Аз Буки**

Светът отбелязва Деня на науката за мир

Чрез качествено научно образование към устойчиво бъдеще за всички е темата на тазгодишното издание на Международния ден на науката за мир и устойчиво развитие. По инициатива на ЮНЕСКО той се отбелязва на 10 ноември. Много научни проекти, образователни програми и глобални инициативи, създадени по повод Световния ден на науката, насърчават международния обмен между научните общности и подпомагат сближаването на региони в конфликт. Пример за това е Израело-палестинската научна организация (IPSO), създадена през 2005 г. с подкрепа на ЮНЕСКО.

Тази година Между-

народният ден на науката поставя акцент върху достъпа до качествено научно образование, което развива у младите хора богат спектър от качества и умения, необходими за разрешаването на локалните и глобалните предизвикателства. По този повод на 10 ноември в централата на ЮНЕСКО ще бъде представена и новата онлайн Световна научна библиотека със свободен достъп. **Аз Буки**

Няма силна държава без тачени будители*

Това заяви при откриването на петото издание на ученическото състезание „Народните будители и Аз“ вицепрезидентът Маргарита Попова

Фото Красимир Свраков

Поместваме част от речта на вицепрезидента, произнесена на тържеството в навечерието на 1 ноември в Пловдив

Този вечер в тази зала сме събрали български родолюбци. Започнахме скромно, с няколко паралелки в Пловдивско, с около 3400 деца, а в днешния ден повече от 45 хил. наши, български деца вече са посветени в тази красива родолюбива идея. Едва ли би могло да се измисли по-красиво мото и по-истинско от „Будителите и Аз“.

Живеем в началото на XXI век – с нови предизвикателства, надежди, с нови хора, с нашите деца, които искат да прелитат през границата, да видят новото, да научат, да се запознаят, да се върнат тук и да работят отново. Само че преди да прекрачим границата на XXI век, имаме и нашите възрожденски будители, за които не можем да не си спомняме.

И ако някога чуете модерни слова за това, че днес е демоде да се говори за национална идентичност, за патриотизъм, не вярвайте. Няма силна държава и уважавано общество, което да не познава своята национална идентичност, да не тачи своите будители и да не търси тяхното достойно поведение с проекция в днешния ден.

Започнахме XXI век тревожно. На земята има огнища, на които горят пожари, и е възможно във всеки миг да се случат страшни неща. Само инициативи от рода на тази, които напомнят за добродетелите, за светостта, за това, че

имаме нужда от система за национална почитеност,

са в състояние да запазят света и човечеството в мир.

Имаме много какво да научим за народните будители и за нас самите. Имаме много какво да научим, когато отгърнем която и да е книга, която и да е страница на нашата периодика от великия ни възрожденски период. Той дава хоризонт.

* Заглавието е на редакцията. Със съкращения. Пълния текст на изявлението четете на електронната страница на „Аз Буки“ – www.azbuki.bg.

От ляво надясно: проф. Надежда Драгова, вицепрезидентът Маргарита Попова и зам.-министърът на образованието Ваня Кастрева на тържеството по случай старта на петото издание на конкурса „Народните будители и Аз“

„Преди няколко дни в Института за литература в БАН чествяхме български будители. Един от тях е Константин Фотинов – основател на българската периодика чрез сп. „Любословие“ в Смирна. Когато е избран в Смирна, за да работи като коректор в друго издание, го оценяват по няколко критерия. Заключение е: „Този човек ще стане добър работник, защото той притежава сила на характера, той е родолюбец, може да работи и знае как се работи, за да се въздейства върху човека, така че да трепне неговата душа и неговото сърце“.

Скъпи родолюбци, с какви критерии избираме ние днес нашите народни водачи в политиката? По какви критерии избираме днешните будители за утрешния ден; как уважаваме днес тези, които без средства ръководят нашите читалища и библиотеки, как честваме музейните ни работници, издателите? Не избираме народните си водачи политици по тези критерии, по които по време на Възраждането Константин Фотинов е бил избран за коректор на чуждо издание, не на българско.

„Под игото“. И чорбаджи Марко е съзирал, че

има някаква тайнствена сила в знанието,

в науката. Не е бил в състояние да си обясни какво точно допринася, но дълбоко в сърцето си е прозирал и се е досещал, че това е велико нещо, което отваря врати, отваря душите и прави човека по-силен и по-мъдър. Виждал е, че учените понякога не се радват нито на обществен престиж, нито са от най-богатите, както впрочем е и сега.

Питам се, защо ли? Защото повече от 25 години ние забравихме за духовното, предпочетохме материалното. Забравихме, че духовната мощ е тази, която руши прегради и ни издига на висок пиедестал. От вас и от моите преподаватели в средното училище и в гимназията по литература и български език се научих така да обичам отечеството си и така да обичам хората, за които знанията и науката стоят над богатството, над парите и над суетата на онези, които смятат, че с нещо ни превъзхождат. Може и да ни превъзхождат, но не и духовно.

Той дава перспектива. Той дава знания и поуки, които са били валидни и тогава, които са валидни и днес. Които ще бъдат валидни и утре, за да сме достоен и уважаван народ, за

да сме държава, на която думата се чува.

И когато седнем на мястото си в Европа, да чакаят какво ще каже България.

Тази среща на всички нас, българските родолюбци, тази вечер си заслужава да се случи

пред Народното събрание или в Народното събрание. Да говорим там по тези въпроси и българските политици – прави, а не седнали по местата си, да слушат внимателно. И да знаят, че от 2010 г. до ден-днешен в нашата страна върви един проект, който се нарича „Будителите и Аз“ и който има огромно значение. Да го чуят и днешните министри на образованието и културата, за които е крайно време да прозрат, че тази инициатива от само себе си доби национални измерения. Те са длъжни да я признаят, да я съобщат в Министерския съвет. И за да я разгърнем така, както се полага на самоуважаващ се народ, да ни подкрепят не само с двуредови

писания и с изящни министерски подписи, но и финансово. Кога ли ще узреят и нашите политици за такава вечер на родолюбието, за която сме се събрали тук тази вечер? Това е моята мечта – да узреят много скоро.

В момента, освен този наш прекрасен проект, вървят и други родолюбиви проекти. По много от тях аз съм поела подкрепа, патронаж и с цялата си душа и сърце участвам. Говоря винаги за родината и за хората, на които им трепват сърцето и душата, когато чуят, че става дума за родолюбие, за знание и за наука.

Знанието, освен че руши прегради, има огромна сила. В него се вярва, както се вярва в Бога. Използвам тези думи от романа

В МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Министерският съвет одобри 10 национални програми за развитие на средното образование в Република България за 2015 г. По „Оптимизация на училищната мрежа“ за ремонт и подобряване на материално-техническото оборудване на училища, предоставяне на транспорт на пътуващите учениците, създаване на столово хранене са предвидени 19 860 000 лв. „Система за национално стандартизирано външно оценяване“ ще разполага с 4,4 млн. лв. Един милион лева са предвидени за НП „Роден език и култура зад граница“. Бюджет от 3 млн. лв. има програмата „Модернизация на системата на професионалното образование“, насочена към обновяване на специализираното оборудване на учебни кабинети, лаборатории и работилници в професионалните гимназии. По НП „Училището – територия на учениците“ са одобрени 2 060 000 лв. До 3 млн. лв. ще разполага „На училище без отсъствия“. По програма „С грижа за всеки ученик“ има предвидени 3,2 млн. лв. С бюджет от 480 хил. лв. ще се инвестира в преподаватели по „Развитие на педагогическите кадри“. Програма „Създаване на достъпна архитектурна среда“ разполага с 1 млн. лв., а „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в училище“ – със 7,5 млн. лв. Програмите ще бъдат публикувани в интернет страницата на МОН.

Правителството одобри допълнителни разходи и трансфери в размер на 312 720 лв. за изплащане на стипендии по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общинските и държавните училища през 2015 г., финансирани от министерствата на младежта и спорта и на културата. Програмата, приета от правителството през февруари, предвижда еднократно финансово подпомагане в размер до 195 лв. и едногодишни стипендии в размер на 135 лв. месечно.

Министерският съвет одобри общ размер на държавните гаранции, които могат да се издават през 2016 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, в размер до 50 млн. лв. Средствата ще бъдат планирани в закона за държавния бюджет за следващата година.

Правителството прие постановление за закриване на Колежа по икономика и управление (КИУ) в структурата на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. Предложението е на Академичния съвет на висшето училище.

© European Union, 2015

Сърцето на европейската столица Брюксел пулсираше на 25 април по обяд с неравноделните тактове на българската народна музика. Стотици ентузиаста, освежени от характерното брюкселско време, извиха кръжно хоро по целия централен площад „Гранд плас“. То се организира за трета поредна година по инициатива на зам.-председателя на Еврокомисията Кристилина Георгиева, която поведе танцьорите.

Инженерите – най-често докторанти

Намаляват студентите в частни университети

Броят на докторантите у нас нараства с 9,3%. Към края на 2014 г. в образователна и научна степен „доктор“ у нас се обучават 6617 души. Най-много – 918, са докторантите в техническите науки и професии. След тях се нареждат тези в науките за обществото и човешкото поведение (809), здравеопазване (764), хуманитарни науки (647) и подготовка на учители и науки за образованието (567). Най-нисък е броят им във ветеринарната медицина – едва 45, опазването на околната среда и математиката и статистиката – 79. Само 151 от всички докторанти са в частни висши училища. Новоприетите докторанти през 2014 г. са 2284, а степента „доктор“ са придобили 1363 души. Това сочат данните

от годишното изследване на Националния статистически институт.

През 2014-а общо 63 373 души са завършили висше образование. От тях с диплом за професионален бакалавър са 3156, за бакалавър – 32 400, за магистър – 26 454, и за доктор – 1363 души. През настоящата учебна година броят на записаните студенти е 279 000, което е с 0,6% повече в сравнение с предходната учебна година. Най-висок относителен дял заемат обучаващите се по специалности в „Стопански науки и администрация“ – 33,0%, следвани от „Спорт, туризъм и хотелиерство“ – 20,0%, „Здравеопазване“ – 17,8%, и „Технически науки и технически

професии“ – 15,7%. Наблюдава се спад на учащите в частните висши училища с 9%.

Статистиката сочи още, че в началото на учебната 2014/2015 г. занятия се водят в 149 начални, 1325 основни, 7 прогимназии, 137 гимназии и 401 средни общообразователни училища. В сравнение с 2013/2014 г. те намаляват със 7.

Броят на учениците е общо 604 500, като продължава да спада – тази година има 1800 деца по-малко. Учителите са 45,2 хил., или със 111 повече в сравнение с предходната година.

Учащите в професионалното образование са 141 хиляди, като броят им расте с 200 за година.

Към 1.10.2014 г. у нас работят и 70 частни училища. **Аз Буки**

Празници на детската книга приковаха вниманието на децата от ЦДГ „Слънце“ в град Левски. В продължение на седмица животът в градината мина под знака на четенето и книгите. Подгледана бе изложба от детски рисунки „Приказни герои“. Проведена бе викторината „Познай кой е приказният герой?“, а родителите се включиха в „маратон на четенето“ на любими детски творби. Студенти – бъдещи педагози, пък представиха популярни български народни приказки и гатанки. Празниците завършиха с ревию на приказни герои.

Да помниш големите българи

Вторият етап от състезанието „Народните будители и Аз“ се проведе в Профилираната гимназия с интензивно изучаване на румънски език „Михай Еминеску“ – учебното заведение е единственото в столицата, присъединило се към проекта. В надпреварата участваха отбори от VIII и X клас, избрали за патрони Константин Фотинов и Найдено Геров. Победата бе за осмекласниците.

„За мен състезанието е особено, тъй като в него няма победени – отбеляза авторът на проекта Кирчо Атанасов. – Важна тук е победата над непознаването на българската история. Важно е всеки млад българин да защитава своята национална идентичност.“ Директорката на гимназията Незабравка Тасева също поздрави участниците за проявения хъс. Наградата за отбора, спечелил първото място, ще бъде едnodневна екскурзия до избрано от класа място. **Аз Буки**

Преодоляване на сегрегацията в клас

Зина СОКОЛОВА

Проект за „Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ представи за първи път зам.-министърът на образованието и науката Ваня Кастрева. Тя се включи в работата на Националната конференция по проблемите на интеркултурното образование, организирана от Синдиката на българските учители.

„Целта ни е до 2020 г. образователната система да интегрира успешно всички деца, да съхранява и развива етнокултурната

им идентичност и да помогне за израстването им като пълноценни граждани. Усилията ни трябва да бъдат насочени към преодоляване на първичната и вторичната сегрегация в училище чрез социална интеграция“, отбеляза тя. Контролна платформа на сайта на МОН ще популяризира добрия опит.

Чрез Стратегията се стимулира квалификацията на кадри и по-широкото въвеждане на длъжностите помощник-учител и помощник-възпитател в детска градина. Ще има и система за проследяване на децата в риск.